ZESPÓŁ SZKOLNO – PRZEDSZKOLNY Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
W ROJOWIE

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

ROJÓW, 30.09.2026r.

I. PODSTAWOWE POJĘCIA:

1. PORADNICTWO ZAWODOWE:

- odnosi się do usług i czynności mających na celu pomoc jednostkom w każdym wieku, dowolnym momencie życia, w podejmowaniu wyborów edukacyjnych, szkoleniowych i zawodowych oraz w zarządzaniu ich rozwojem zawodowym.

2. DORADCA ZAWODOWY:

- doradca zawodowy to osoba, która służy pomocą młodemu człowiekowi w zakresie planowania drogi zawodowej. To osoba udzielająca pomocy w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej. Działania te mają na celu przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji edukacyjnych i zawodowych, wspieranie ich w rozwoju osobowości, zainteresowań, umiejętności, nabywaniu wiedzy, poszerzenie ich horyzontów myślowych, zwiększenie perspektyw zatrudnienia oraz kształcenie kompetencji przyszłości.

3. INFORMACJA ZAWODOWA:

– zbiór wiadomości o zawodach zawierający informacje charakteryzujące dany zawód lub elementy ważne dla osób wybierających zawód, uzupełniających kwalifikacje zawodowe lub zmieniających zawód;

– zbiór danych o tym, jak wygląda praca w konkretnym zawodzie i o wymaganiach, jakie należy spełnić, żeby go uprawiać. Zawiera ona także wiadomości o możliwościach nabycia kwalifikacji do uprawiania zawodu, oraz o szansach znalezienia w nim pracy;

– informacje związane ze światem pracy, które mają zostać wykorzystane w procesie kariery zawodowej, włączając w to wiadomości z zakresu edukacji i zatrudnienia, a także informacje psychospołeczne związane z pracą np.: dostępność szkoleń, charakteru pracy i statusu pracownika w różnych zawodach;

– zbiory danych potrzebne jednostce do podejmowania kolejnych decyzji edukacyjnych, wyboru zawodu oraz decyzji wejścia i funkcjonowania na rynku pracy;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. Adresatami są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stwarza uczniowi realną możliwość zdobywania wiedzy, umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery zawodowej, poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących się rynkiem pracy, uzyskanie informacji o lokalnym rynku pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe art. 26a
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019r. poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 stycznia 2026r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu.

Doradztwo zawodowe realizowane w Zespole Szkolno-Przedszkolnym z Oddziałami Integracyjnymi w Rojowie ukierunkowane jest na:

- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Cele ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń,.
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej,

- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych,
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całożyciowej,
- przygotowanie do pełnienia możliwych ról na rynku pracy- pracownika, pracodawcy, współpracownika,
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie,
- rozwijanie umiejętności uczenia się,
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia,
- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach,
- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli,
- wskazanie na źródła informacji dotyczące informacji na temat ofert edukacyjnych i doradczych.

Cele ukierunkowane na rodziców:

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach,
- aktualizacja wiedzy na temat ofert ostrzeszowskich szkół ponadpodstawowych,
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych,
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych ucznia,
- wzmacnianie proaktywnej postawy rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez ich dziecko
- wskazanie rodzicom aktualnych i rzetelnych merytorycznie źródeł informacji

Formy pracy:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII
- lekcje z wychowawcą

- doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej)
- spotkania z ekspertami
- wycieczki zawodoznawcze
- spotkania z rodzicami
- rada szkoleniowa (wsparcie doradcze dla nauczycieli)
- formy wizualne – gazetki,

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych
- Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień
- Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku

1. **Poznanie siebie**

Dziecko:

1.1 określa, co lubi robić;

1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;

1.3 określa, co robi dobrze;

1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. **Świat zawodów i rynek pracy**

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które

wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko

uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy

i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Realizacja powyżej wskazanych treści jest wkomponowana w realizowany na tym etapie edukacyjnym program wychowania przedszkolnego wydawnictwa MAC Edukacja autorstwa W. Żaby-Żabińskiej, W Majewskiej, R. Paździo.

Ponadto w ramach doradztwa zawodowego:

- Według uznania i potrzeb nauczyciela w ramach doradztwa zawodowego zrealizowane będą wycieczki do miejsc pracy oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I-III

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych
- Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień
- Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych:

1. **Poznanie siebie**

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. **Świat zawodów i rynek pracy**

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej.

Ponadto w ramach doradztwa zawodowego:

- Zrealizowane zostaną wycieczki zawodoznawcze oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te mają być spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.
- Odbędą się również zajęcia związane z obchodami Dnia Kropki – święta kreatywności, które będzie okazją do rozmowy o talentach i umiejętnościach uczniów. Wydarzenie ma na celu zachęcenie uczniów do rozwijania swoich zainteresowań i pasji.

Literatura:

Mapa Karier https://mapakarier.org/inspirations/klasa-I-III

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/mainfile/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Czapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; http://euroguidance.pl/ksiazki/

Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016

Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016

Maćkowiak A., Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011

Strzemińska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014.

Klasy IV-VI

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- Rozwijanie kompetencji transferowalnych
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych:

1. **Poznawanie własnych zasobów**

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje

różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

W roku szkolnym 2026/2027 zadania w zakresie orientacji zawodowej realizowane będą poprzez zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą. Proponowane tematy zajęć do wykorzystania przez nauczycieli na podstawie publikacji: E. Kasalik-Kowal, K. Płuska, A. Sikorska, D. Żebrowska, „Scenariusze zajęć. Doradztwo zawodowe w szkole podstawowej", Wyd. Wiedza i Praktyka, Warszawa 2023 oraz M. Koch-Kozioł „Doradztwo zawodowe w starszych klasach szkoły podstawowej. Scenariusze zajęć. Wyd. Wiedza i Praktyka, Warszawa 2020. Dodatkowo do wykorzystania scenariusze zajęć dostępne na stronie www. mapakarier.org

dedykowane dla uczniów klas IV-VI. Zrealizowane zostaną również wycieczki zawodoznawcze oraz spotkania z przedstawicielami zawodów.

Literatura

Brzezińska-Lauk J., Kruk-Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/

Wybieram zawód – pakiet edukacyjny dla klas 4-6 szkoły podstawowej http://www.scholaris.pl/zasob/103923

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; http://euroguidance.pl/ksiazki/

Klasy VII-VIII

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie umiejętności wykorzystywania kompetencji cyfrowych do wyszukiwania i analizowania informacji dotyczących zawodów, rynku pracy oraz możliwości kształcenia,
- Kształtowanie umiejętności korzystania z ogólnodostępnych platform edukacyjnych, stron internetowych i cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego w procesie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- Rozwijanie świadomości znaczenia zdobywania doświadczenia zawodowego poprzez wolontariat, udział w projektach społecznych i innych formach aktywności umożliwiających poznawanie środowiska pracy,
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy, wiedzy na temat możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia oraz przedsiębiorczości,
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całożyciowej

- Rozwijanie kompetencji związanych z procesami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy
- Przygotowanie do pełnienia różnych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy i współpracownika,
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych:

1. **Poznawanie własnych zasobów**

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. **Świat zawodów i rynek pracy**

Uczeń:

2.1 wykorzystuje umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji na temat zawodów;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia |i przedsiębiorczości;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego

rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy, w tym przez wolontariat, udział w projektach społecznych lub praktykach absolwenckich;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publiczne służby zatrudniania, Ochotnicze Hufce Pracy i agencje zatrudnienia;

2.9 charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.10 rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie;

3.5 analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz dalszego kształcenia.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Formy realizacji treści:

I. Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym w klasie VII i VIII.
II. Lekcja wychowawcza (klasy VIII). Procedura rekrutacyjna do szkół ponadpodstawowych.
III. Zajęcia z nauczycielem wychowawcą, poruszające tematykę doradczą.
IV. Indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe.
V. Udział w drzwiach otwartych w szkołach ponadpodstawowych.

Literatura dla ucznia:

1. Cottrell S., *Podręcznik umiejętności studiowania*, Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2007
2. Covey S., *7 nawyków skutecznego nastolatka*, Rebis, Poznań 2011
3. Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., *Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego*, KOWEZiU, Warszawa 2017
4. Zawadka M., *Chcę być kimś. Cz. 1,2,3*, Wydawnictwo Mind&dream 2016

Literatura dla wychowawcy, nauczyciela, doradcy:

1.Bartosz B., *Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych*; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf
2.Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., Drogi kariery. *Jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011
3.Dołęga-Herzog H., Rosalska M., *Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu*, KOWEZiU, Warszawa 2014; http://euroguidance.pl/ksiazki/
4.Dziurkowska A. i in., *Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami*, ORE, Warszawa 2017 (https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/)
5.Gardner H., *Inteligencje wielorakie*, MT Biznes, Warszawa 2009
6.Gladwell M., *Poza schematem. Sekrety ludzi sukcesu*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2008
7.Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., *Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów*, KOWEZiU, Warszawa 2006
8.Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., *Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego*, KOWEZiU, Warszawa 2017

9.Gut R., Piegowska M., Wójcik B., *Zarządzanie sobą. Ksiażka o działaniu, myśleniu i odczuwaniu*, Difin, Warszawa 2008

10. Rosalska M., *Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego*, KOWEZiU, Warszawa 2012

11.Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., *Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym*, KOWEZiU, Warszawa 2004

12.Santorski J., Konel M., Le Guern B., *Prymusom dziękujemy. Nowe spojrzenie na życie i karierę,* Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2007.

Na realizacje Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Edukacyjno-Zawodowego składa się współpraca:

1. Szkolnego doradcy zawodowego,
2. Nauczycieli, wychowawców, pedagoga i psychologa szkolnego, pracownika biblioteki, którzy w ramach współpracy ze szkolnym doradcą zawodowym, realizują treści z zakresu doradztwa zawodowego na lekcjach np. godziny wychowawczej.
3. Pracowników instytucji wspierających doradczą działalność szkoły (np. Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Urząd Pracy w Ostrzeszowie- korzystanie z zasobów informacji, statystyki dot. lokalnego rynku pracy, Cech Rzemiosł Różnych w Ostrzeszowie-ulotki i materiały informacyjne dot. szkolnictwa zawodowego).
4. Rodziców.

Szkolny doradca zawodowy realizuje zadania na podstawie, zatwierdzonego przez Dyrektora szkoły, programu doradztwa zawodowego na dany rok szkolny szkolny.

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W ROKU SZKOLNY 2026/2027

System Doradztwa Zawodowego zakłada, że wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia, a na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy. Na wybór wpływają głównie cechy ucznia, takie jak temperament, charakter, zdolności, zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna.

Celem programu jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszej nauki, wyboru zawodu oraz kształcenie u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kształtują właściwe relacje społeczne
- wiedzą, jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty
- posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy
- potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich predyspozycjach

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, kierują do specjalistów
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji
- włączają partnerów w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole

Rodzice:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców”
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci
- angażują się w pracę doradczą szkoły

Formy pracy adresowane do uczniów:

- badania zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (rozmowy, obserwacje, zainteresowania, ankiety – klasy VII i VIII)
- zajęcia grupowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych,
- udostępnianie informacji o zawodach, szkołach

- wskazywanie wiarygodnych źródeł informacji oraz cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego,
- udzielanie indywidualnych porad uczniom.

Metody zastosowane w poradnictwie grupowym:

- aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy)
- metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne
- mini wykłady, pogadanki
- techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy,

Tematyka zajęć obejmuje cztery obszary:

1) Poznawanie własnych zasobów

2) Świat zawodów i rynek pracy

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Formy realizacji treści w klasach VII i VIII:

I. Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym

Tematyka zajęć w klasie 7:

1. Kim jest doradca zawodowy? Wstęp do cyklu zajęć z doradztwa zawodowego. Diagnoza potrzeb doradczych uczniów.
2. Co warto brać pod uwagę, wybierając zawód?
3. Moje zasoby i ograniczenia.
4. O Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji i uczeniu się przez całe życie. Rozwój umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.
5. Cyfrowy detektyw zawodów.
6. Gdzie warto szukać pomocy w podejmowaniu decyzji o wyborze szkoły i zawodu.
7. Oferty edukacyjne po szkole podstawowej, czyli gdzie i jak mogę się dalej rozwijać?
8. Bogaty świat zawodów. Zawody przyszłości.
9. Praca jako wartość w życiu człowieka.
10. Marzenia a termin ważności (planujemy przyszłość i poprawnie formułujemy cele).

Tematyka zajęć w klasie 8:

1. Jak dobrze przygotować się do rekrutacji oraz wyboru szkoły i zawodu.
2. Szkoły kształcące w zawodach – plusy i minusy.
3. Liceum ogólnokształcące – plusy i minusy.
4. Pułapki na drodze podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.
5. Uczymy się nie tylko w szkole – idea uczenia się przez całe życie.

6. Jak zostać fachowcem, czyli o roli kwalifikacji i kompetencji w profilach zawodowych.
7. Cyfrowy detektyw zawodów.
8. Człowiek i sztuczna inteligencja w pracy.
9. Rynek pracy jutra.
10. Mam szansę na sukces! O umiejętnościach sprzyjających realizacji planów i aspiracji (plan rozwoju osobistego).

W ramach poznania świata zawodów i ciekawostek związanych z wykonywaniem zawodów w poszczególnych branżach, uczniowie zostaną zaproszeni do obejrzenia zawodowych streamów (wywiadów online z przedstawicielami poszczególnych zawodów) organizowanych przez Mapę Karier, jak również na zajęciach stacjonarnych będziemy gościć zaproszonych przedstawicieli zawodów, którzy będą opowiadali o swojej pracy i ścieżce kariery zawodowej.

II. Udział w Nocy Zawodowców

III. Udział w „Drzwiach otwartych" – poznanie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych

IV. Lekcja wychowawcza klasa VIII - „Procedura rekrutacyjna do szkół ponadpodstawowych".

V. Zajęcia z nauczycielem wychowawcą.

VI. Udział w Festiwalu Rzemiosła.

VII. Indywidualne Doradztwo Edukacyjno-Zawodowe (według potrzeb uczniów).

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2026/2027

	Tematyka działań	**Liczba oddziałów, których dotyczą działania**	**Metody i formy realizacji**	**Termin**	**Osoba odpowiedzialna**
Semestr I					
1.	Opracowanie i analiza założeń programu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2026/2027	-	Analiza rozporządzenia, dokumentacji regulujących doradztwo zawodowe	Wrzesień	Doradca zawodowy - koordynator

			w szkole. Dyskusja, analiza potrzeb		
2.	Diagnoza potrzeb doradczych uczniów	Uczniowie klasy VII i VIII	Ankieta, dyskusja grupowa	Wrzesień	Doradca zawodowy, wychowawcy
3.	Realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII	Uczniowie klasy VII	Zajęcia obowiązkowe	Wrzesień-styczeń	Doradca zawodowy
4.	Obchody Międzynarodowego Dnia Kropki (święta kreatywności)	Uczniowie klas I-VIII	Zajęcia z wychowawcami, biblioteka szkolna	15.09. 2026	Mały samorząd uczniowski kl. I-III, wychowawcy, biblioteka szkolna
5.	Analiza danych uzyskanych z diagnozy	----	Omówienie uzyskanych informacji, spotkanie z wychowawcami, pedagogiem	październik	Doradca zawodowy - koordynator
6.	Doświadczanie pracy i poznawanie zasobów przez wolontariat	Uczniowie klas VI-VIII	Koło wolontariatu	Cały rok	Opiekun wolontariatu szkolnego
7.	Udział w grze „Noc Zawodowców”	Drużyna szkolna składająca się z 4 uczniów kl. VIII	Wizyta zawodoznawcza – nagranie filmu przedstawiające-go zawód „Video Fach”, Quiz Zawodoznawczy	15.09. 2026 – 28.09.2026	Doradca zawodowy
8.	Udział w finale NOCY ZAWODOWCÓW 2026	Uczniowie klasy VIII/ VII	Finał Nocy Zawodowców w Kaliszu. Udział w wydarzeniu uczniowie z	02.10. 2026	Doradca zawodowy, rodzice

			nauczycielem/ rodzicami		
9.	„Moje dziecko, jego przyszłość - jak wspierać je w dalszej drodze". Spotkanie dla rodziców uczniów klas VII i VII.	rodzice	Spotkanie doradcze dla rodziców w ramach Nocy Zawodowców 2026 (udział w wydarzeniu)	02.10.2026	Rodzice
10.	Aktualizacja gazetki dotyczącej doradztwa edukacyjno-zawodowego	----	Gazetka ścienna	Cały semestr	Doradztwo zawodowe
11.	Indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe	Uczniowie klas VII	Konsultacje indywidualne według potrzeb	październik-styczeń	Pedagog, psycholog, doradca edukacyjno-zawodowy
12.	Ewaluacja	Klasy VII	Podsumowanie zajęć doradczych	Koniec semestru	Doradca zawodowy
Semestr II					
13.	Realizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów klas VIII	Uczniowie klas VIII	Zajęcia obowiązkowe	luty-czerwiec	Doradca zawodowy
14.	Koordynowanie działań związanych z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych	Uczniowie klas VIII	Konsultacje indywidualne, lekcje wychowawcze	Semestr II	Doradca zawodowy, wychowawcy klas
15.	Udział w „Dniach otwartych" - poznanie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych	Uczniowie klas VIII	Wizyty w szkołach ponadpodstawo-wych	Marzec	Doradca zawodowy, wychowawcy klas VIII
16.	Spotkanie informacyjne dla rodziców uczniów klas VIII	Rodzice uczniów kl. VIII	Spotkanie informacyjne z przedstawiciela-mi szkół ponadpodstawo-wych (przedstawienie	kwiecień	Wychowawcy klas, doradca zawodowy, przedstawiciele szkół ponadpodstawo-wych

			oferty edukacyjnej)		
17.	Udział w „Festiwalu Rzemiosła”	Uczniowie klas VII i VII	Udział w festiwalu Rzemiosła organizowanym przez Cech Rzemiosłu Różnych w Ostrzeszowie, realizacja zadań konkursowych.	Maj/ czerwiec	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, doradca zawodowy
18.	Aktualizacja gazetki dotyczącej doradztwa edukacyjno-zawodowego	----	gazetka ścienna	Cały semestr	Doradca zawodowy
19.	Indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe	Uczniowie klas VIII	Konsultacje indywidualne	luty-maj	Doradca zawodowy, pedagog szkolny, psycholog
20.	Indywidualne konsultacje doradcze	Rodzice	Konsultacje indywidualne (według zapotrzebowania	cały semestr (w ramach drzwi otwartych dla rodziców)	Doradca zawodowy, pedagog szkolny, psycholog
21.	Udostępnianie rodzicom i uczniom informacji edukacyjnych i zawodowych, w szczególności: -prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, - prognozy prowadzone na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy, - cyfrowe zasoby na platformach	Uczniowie klas VII i VIII	Linki na stronie szkoły, komunikacja przez Librus, gazetki szkolne	Udostępnia-nie wrzesień i aktualizacja cały rok szkolny	Doradca zawodowy

	edukacyjnych, stronach internetowych, bazy zawodów.				
22.	Wizyty zawodoznawcze	Uczniowie klas I-VIII	Wizyta stacjonarna, grupowa	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, wychowawcy
22.	Ewaluacja końcowa	Uczniowie klas VIII, VII, wychowaw-cy klas	Obserwacje, rozmowy, pogadanki	koniec II semestru	Doradca zawodowy

Zadania realizowane przez wychowawców i nauczycieli nie zostały ujęte w harmonogramie. Termin ich realizacji zależy od planów zajęć i lekcji wychowawczych dla poszczególnych klas.

Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji zadań:

- Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu,
- Cech Rzemiosłu Różnych w Ostrzeszowie,
- Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Ostrzeszowie,
- Szkoły ponadpodstawowe z powiatu ostrzeszowskiego,
- Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie.
- Mapa Karier.
- Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu (zasoby internetowe).

Opracowała: Ewelina Guzenda - doradca zawodowy